

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra/Ústav: Katedra biblických věd

Posudek oponenta/oponentky na diplomovou práci

jméno oponenta/tky Jaroslav Brož

Autor/autorka práce: Martin Svatek
 Studijní program/obor: Teologie, Teologické nauky
 Název práce: Moc zlého slova a jeho negativní projev a důsledky z pohledu
 Nového zákona
 Vedoucí práce: Mireia Ryšková
 Rozsah práce: 124 639 znaků, tj. 69 normostran (74 tištěných stran)

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými přípomnkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☒	☐	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☒	☐	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☒	☐	☐	☐
Zpracování příloh	☐	☐	☐	☐

Celková typografická úprava	☒	☐	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☒	☐	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☒	☐	☐	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☒	☐	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☒	☐	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☒	☐	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☒	☐	☐	☐
C. Celkový přínos práce				
Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano		Ne	
Práce je kompilační prací	☐	☒		
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☒		☐	
Práce přináší nové poznatky	☒		☐	
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐	☒		
Práce má metodologický/teologický přínos	☒		☐	

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Martin Svatek volbou tématu diplomové práce a zvolenou metodologií vstupuje na nepřilís obdělané pole. Součinnost biblistiky a jejích pracovních nástrojů s filozofickými, lingvistickými a psychologickými přístupy k působení lidského slova je lákavá, ale má svá úskalí. Student si určitě zaslouží ocenění, že zpracovává takové téma. Vedle jasného nastavení cílů a stanovení metody - když mj. jasně proklamuje, že se zříká historicko-kritické analýzy textů, a přihlašuje se k teologickému čtení Bible v kanonickém kontextu - je třeba od začátku až do konce ocenit jeho osobní zájem, který z textu stále vyzařuje.

Základní struktura je jasná a logická, ale jen za podmínky, že přijmeme autorův náhled na studované téma. Jinak by třeba "hněv" jako téma jedné z kapitol práce pojednávající o "zlém slovu" nemělo velké opodstatnění, protože hněv jistě není jediná vášeň nebo "hlavní hřích", který může být zdrojem či motivem zlého slova.

Svatek pracuje průběžně s vybranými biblickými texty, které se ke studovanému tématu vztahují. Někdy máme dojem, že jejich výběr je víc intuitivní a reprezentativní, než aby byl podpořen spolehlivě ověřitelnými kritérii. Pak se může stát, že např. na str. 47 se správně pojednává o Ef 4,29-32, kde apoštol varuje před různými negativními projevy hněvu, ale je přehlédnuto, že o dva verše výš (Ef 4,26-27) je - podle mého soudu - vzácná výpověď o dovoleném hněvu, pokud nevede ke hříchu. V několika případech je patrné, že student si výklad biblických textů jakoby "ušije na svou míru", aby odpovídala jeho záměru.

Objektivnější přístup, který by začal studiem slovníku - nejlépe přímo v řečtině - by toto nebezpečí omezil. Pak by například asi nedošlo k tomu, že na str. 46 bude v pojednání o Božím hněvu opomenuta významný úryvek Řím 1,18n.

Tam, kde jde o syntetizující pasáže, jako je např. téměř celá 1. kapitola, uvádí student mnoho zajímavých pohledů, myšlenek i reflexí, jak svých, tak recipovaných z odborné - většinou psychologické - literatury. Práci by prospělo, kdyby vše bylo podloženo ještě solidnějším a soustavnějším filozofickým pohledem na charakter jazyka a dynamiku řečové komunikace. Z metodologického hlediska by také bylo vhodné rozlišit alespoň dvě různé roviny působení "zlého" slova, a to rovinu psychologickou a teologicko-spirituální, protože za nimi stojí dynamismy, které mají či mohou mít různý zdroj. A to přesto, že v praktickém životě pak mohou být oba vlivy zastoupeny současně.

O práci s primárními prameny - biblickými texty - jsem se už částečně zmínil výše. Zde doplňuji, že Svatek průběžně cituje jejich český překlad, ale lze ocenit, že místy pracuje i s řeckými výrazy. Vedle Bible jsou konzultovány četné tituly sekundární literatury, a to jak v češtině dostupné biblické komentáře a biblické slovníky, tak mnoho publikací psychologických a týkajících se různých aspektů řeči a jazyka (poznámka: Filotea sv. Františka Saleského byla vydána už v novějším překladu než je v práci citovaná edice z r. 1892; a autor *Legenda aurea* se správně jmenuje Jakub/Jacobus de Voragine). Místy jsou názory různých autorů nereflektovaně řazeny vedle sebe a vedou k terminologické konfúzi. Příkladem toho je text na str. 49, kde různí autoři různě definují pomluvu; světlo do situace by vnesl návrat ke klasické teologicko-morální terminologii, podle níž živá informace o druhém je pomluvou, zatímco pravdivá informace o bližním vyslovená zbytečně je nactiutrhání. Svatekův text se snadno čte, je kultivovaný a má charakter odborného stylu, i když místy sestupuje na poněkud subjektivní rovinu. Terminologicky by se projasnil, kdyby autor přece jen trochu zapojil historicko-kritickou analýzu a rozlišil různé významové odstíny termínů kletba, klatba, atd. Dovolím si jen drobnou připomínku k psaní cizích slov: na str. 18, 5. ř. je třeba hebejských výraz přepsat jako "chérem" (nebo "h" s tečkou pod znakem), protože začíná hebrejskou hláskou "chét" (a ne "hé"). A na str. 11 v pozn. č. 14 opačné pořadí hebr. písmen ve výrazu "arur" vzniklo asi jen chybou textového editoru. Jinak je práce po formální stránce napsaná velmi úhledně, jednotně a čistě, přepsání a gramatické neobratnosti jsou výjimečné - až na abudnantní a chybné vkládání čárek do souvětí tam, kde nemají být. Není správné používat v textu zkratku "ev." pro "evangelium". Na konci práce pak také chybí seznam použitých zkratk.

Závěrem lze konstatovat, že diplomant v zásadě splnil zadaný úkol. Prokázal, že je schopen systematicky zpracovat zvolené téma, držet se metody, kterou si vytýčil a konzultovat odbornou literaturu. Lze také souhlasit se stanoviskem v závěru, že přínosem jeho práce je vyzkoušení jiných přístupů než je klasická historicko-kritická metoda, jak k tomu vybízí dokument PBK "Výklad Bible v církvi". Dosažené výsledky jsou alespoň z části dílem celkem zdařilé studentovy intuice, která spolu s pozorným čtením biblických úryvků nakonec podává dobrou syntézu studovaného tématu, která může dobře posloužit i jako pastorační a popularizující text.

Práci rád doporučuji k obhajobě.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

1. Charakteristika a význam metafory Božího "hněvu"
2. Význam "klatby" (cherem) ve starozákonních textech.

Doporučení práce k obhajobě	doporučuji
------------------------------------	-------------------

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 9. července 2018

Podpis: